

Örnek 9

Şekilde plan ve kesiti verilmiş olan pandül kolon temelinde (sadece eksenel yükün söz konusu olduğu tekil temel) ;

a) $b_x/b_y \approx 1.25$ olacak şekilde temeli boyutlandırınız.

b) Eğilme momenti tesirlerini hesaplayınız.

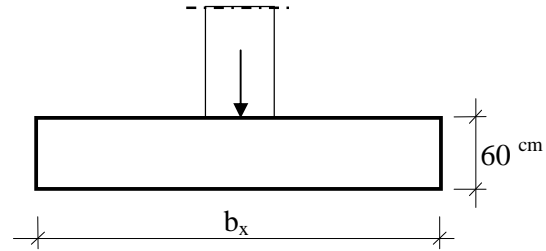
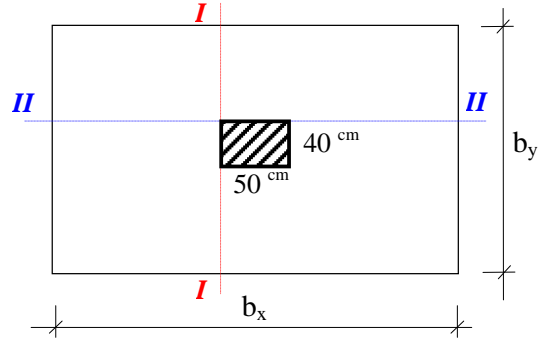
c) Eğilme donatılarını hesaplayınız, seçiniz ve şematik olarak çiziniz.

d) Temelin kesme ve zımbalama güvenliğini kontrol ediniz.

Malzeme
C20S220

Zemin emniyet gerilmesi
 $\sigma_{z,em} = 200 \text{ kN/m}^2$

Paspayı
 $d' = 50 \text{ mm}$ alınız.

$$N_i (N_{g+q}) = 1000 \text{ kN/m}$$

$$N_d (N_{1.4g+1.6q}) = 1400 \text{ kN/m}$$

Çözüm:

➤ **Temel boyutlarının belirlenmesi (İşletme yüklerine göre)**

$$\sigma_g = h \cdot \gamma_b = 0.6 \cdot 25 = 15 \text{ kN/m}^2 \quad (\text{Kendi ağırlığından})$$

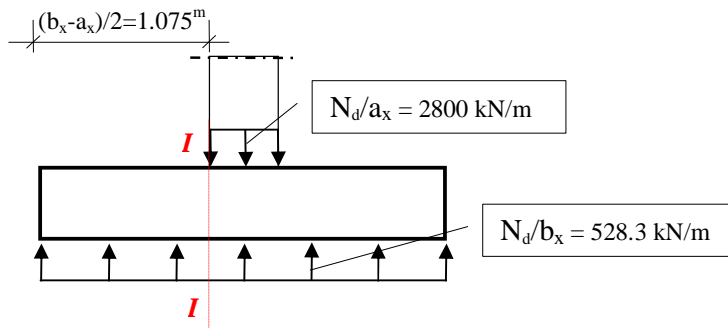
$$\sigma_{net} = \sigma_{z,em} - \sigma_g = 200 - 15 = 185 \text{ kN/m}^2$$

$$A_T \geq \frac{N_i}{\sigma_{net}} = \frac{1000}{185} = 5.405 \text{ m}^2$$

$$A_T = 1.25 \cdot b_y^2 \rightarrow b_y = 2.1 \text{ m ve } b_x = 2.65 \text{ m alınabilir.}$$

➤ **Kesit tesirlerinin belirlenmesi (Hesap yüklerine göre)**

I-I kesiti için;

$$M_{I-I} = 528.3 \cdot \frac{1.075^2}{2} = 305.26 \text{ kNm}$$

veya formülle;

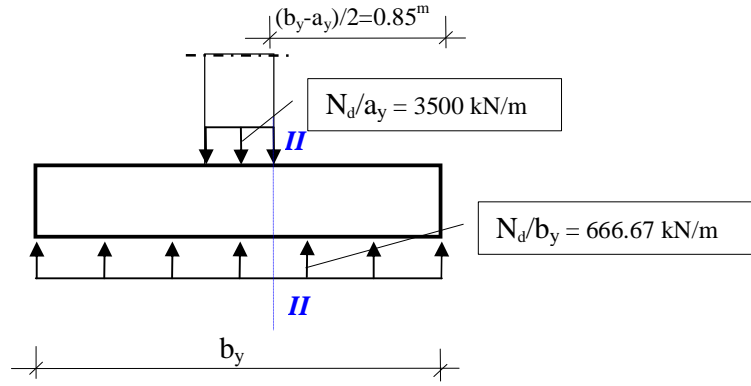
$$M_{I-I} = \frac{N_d}{8} \cdot \left(\frac{(b_x - a_x)^2}{b_x} \right) = 305.26 \text{ kNm}$$

$$V_{I-I} = 528.3 \cdot 1.075 = 567.92 \text{ kN}$$

veya formülle;

$$V_{I-I} = \frac{N_d}{2} \cdot \left(1 - \frac{a_x}{b_x} \right) = 567.92 \text{ kN}$$

II-II kesiti için;

$$M_{II-II} = 666.67 \cdot \frac{0.85^2}{2} = 240.84 \text{ kNm}$$

veya formülle;

$$M_{II-II} = \frac{N_d}{8} \cdot \left(\frac{(b_y - a_x)^2}{b_y} \right) = 240.84 \text{ kNm}$$

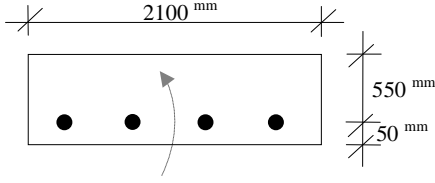
$$V_{II-II} = 666.67 \cdot 0.85 = 566.7 \text{ kN}$$

veya formülle;

$$V_{II-II} = \frac{N_d}{2} \cdot \left(1 - \frac{a_y}{b_y} \right) = 566.7 \text{ kN}$$

➤ **Betonarme kesit hesabı (C20/S220) ($\rho_{min} = 0.002$)**

I-I kesiti için; ($M_d=305.26 \text{ kNm}$, $b=b_y=2100\text{mm}$, $d=550\text{mm}$)

$$k_m = \frac{M_d}{b \cdot d^2} = \frac{305.26 \cdot 10^6}{2100 \cdot 550^2} = 0.48$$

C20 betonu için tablodan;

$k_z = 0.978$ olarak okunur.

$$A_s = \frac{M_d}{k_z \cdot d \cdot f_{yd}} = \frac{305.26 \cdot 10^6}{0.978 \cdot 550 \cdot 191} = 2971 \text{ mm}^2$$

$$A_{smin} = 0.002 \cdot 2100 \cdot 550 = 2310 \text{ mm}^2$$

$$A_{sgerekli} = 2971 \text{ mm}^2 \text{ Donatı : } 15\phi 16 \text{ (3016 mm}^2\text{)}$$

$$s = \frac{b}{n_{donatı} - 1} = \frac{2100}{14} = 150 \text{ mm} < s_{max} = 250 \text{ mm olduğundan donatı aralığı yeterlidir.}$$

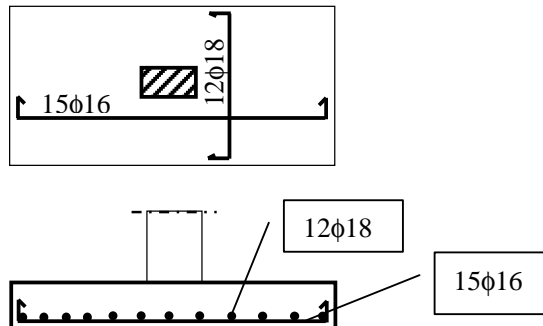
Seçilen donatı → 15φ16 (3016 mm²)

II-II kesiti için; ($M_d=240.84 \text{ kNm}$, $b=b_x=2650\text{mm}$, $d=534\text{mm}$)

Moment (kNm/m)	k_m	k_z	A_s (mm ²)	A_{smin} (mm ²)	$A_{sgerekli}$ (mm ²)	Seçilen Donatı	Donatı Aralığı (mm)
240.84	0.319	0.9857	2396	2831	2831	12φ18 (3054)	(2650/11=241) 241 < 250 ✓

Seçilen donatı → 12φ18 (3054 mm²)

➤ **Donatıların şematik olarak gösterimi;**

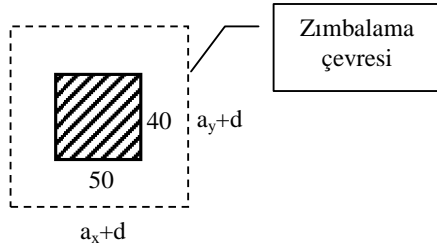

➤ **Kesme güvenliği kontrolü;**

$$V_{rI-I} = 0.65 \cdot f_{ctd} \cdot b_y \cdot d = 0.65 \cdot 1.04 \cdot 2100 \cdot 550 \cdot 10^{-3} = 780.8 \text{ kN} > V_{I-I} = 568 \text{ kN} \checkmark$$

$$V_{rII-II} = 0.65 \cdot f_{ctd} \cdot b_x \cdot d = 0.65 \cdot 1.04 \cdot 2650 \cdot 534 \cdot 10^{-3} = 957 \text{ kN} > V_{II-II} = 566.7 \text{ kN} \checkmark$$

➤ **Zımbalama güvenliği kontrolü;**

$$d = \frac{55 + 53.4}{2} = 54.2 \text{ cm}$$

$$U_p = 2 \cdot [(50 + 54.2) + (40 + 54.2)] = 396.8 \text{ cm} \text{ (Zımbalama alanı)}$$

$$V_{pd} = N_d \cdot \left(1 - \frac{(a_x + d) \cdot (a_y + d)}{b_x \cdot b_y} \right) = 1153 \text{ kN} \text{ (zımbalama hesap kuvveti)} \downarrow$$

$$V_{pr} = \gamma \cdot f_{ctd} \cdot U_p \cdot d = 1 \cdot 1.04 \cdot 3968 \cdot 542 \cdot 10^{-3} = 2236.7 \text{ kN} \uparrow$$

$V_{pr} > V_{pd} = 1153 \text{ kN}$ olduğundan temel zımbalama yönünden emniyetlidir.